

РЕШЕНИЕ

№ 3706

гр. София, 09.07.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 40 състав,
в публично заседание на 18.06.2020 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Дилияна Николова

при участието на секретаря Мая Георгиева, като разгледа дело номер **1334** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във вр. с чл.68, ал.1 от Закона за защита от дискриминация /ЗЗДискр/.

Образувано е по жалба на Сдружение „Единство“ с председател А. К. Й., срещу Решение № 17/10.01.2020г. на Комисията за защита от дискриминация /КЗД/, Първи специализиран заседателен състав.

Жалбоподателят моли оспореното решение да бъде отменено като незаконосъобразно поради неправилно приложение на материалния закон. Счита, че комисията е тълкувала стеснително понятието „тормоз“ като е приела, че поведението, подвеждащо се под тази формулировка може да бъде насочено само към конкретно индивидуализирано лице. Следвайки легалната дефиниция на понятието според жалбоподателя негативните коментари на министъра на отбраната, насочени към ромите, са осъществяване на тормоз и спрямо жалбоподателите. Тези коментари намира, че са в разрез, както с разпоредбите на ЗЗДискр, така и с Европейската конвенция за правата на човека /ЕКПЧ/. Комисията пропуснала да отчете контекста, в който е извършено процесното деяние и личността на ответника. Ноторно известно било, че изявленията си ответникът направил пред множество журналисти във връзка с посещението си в [населено място] по повод извършеното на 06.01.2019г. престъпление, около което текат „бурни обществени вълнения“, а записите на тези изявления били излъчени от редица медии. Именно широкото оповестяване на изявлението според жалбоподателя, позовавайки се на съдебна практика, е

допринесло за създаването на враждебна, срамна и унижителна среда. По отношение личността на ответника счита, че той не е направил изявлението си в лично качество, а именно като министър на отбраната. В съдебно заседание изложеното в жалбата и направеното с нея искане се поддържат чрез адв.К., която претендира присъждането на разноски по представен списък.

Ответникът по оспорването – Комисията за защита от дискриминация, редовно и своевременно призован, не се представлява в съдебно заседание. От негов пълномощник е депозирано становище по съществото на спора.

Заинтересованата страна министърът на отбраната К. К., намира жалбата за неоснователна. В съдебно заседание чрез юрк.Г. моли за отхвърлянето ѝ.

Прокурор от Софийска градска прокуратура, редовно призована, не взема участие в производството по делото и не изразява становище по законосъобразността на оспорения акт.

Съдът, като се запозна с доводите на страните и доказателствата по делото, намира следното от фактическа страна:

Административното производство е образувано по жалба на Сдружение „Единство“, заведена в КЗД с вх.№ 14-30-3/09.01.2019г., с която се твърди, че изказванията на министър К. К. от [населено място] предизвикали сред членовете му смущение и притеснение като български граждани. Моделът, създаден от бившия вицепремиер В. С. създавал условия за неговото възпроизвеждане и превръщането му като модел за отношение към различните етно - религиозни общности, живеещи на територията на Република България. Основното, което притеснявало жалбоподателите е, че това изказване предизвиква не само дискриминация, но и напрежение, което много лесно може да доведе до етнически конфликт.

С Разпореждане № 22/15.01.2019г. на председателя на КЗД по жалбата е образувана преписка № 7/2019г.; предвид изложените в нея твърдения за дискриминация по признак „етническа принадлежност“ по чл.4, ал.1 ЗЗДискр, извършена под формата на тормоз по см. на § 1, т.1 ДР ЗЗДискр и подбуждане към дискриминация по см. на чл.5 с.з. преписката е разпределена на Първи специализиран постоянен заседателен състав, състоящ се от членовете на комисията С. С., С. Й. и О. К.. До жалбоподателя е изпратено уведомление с изх.№ 14-30-23/06.02.2019г., с което е указано, че съгласно чл.9 ЗЗДискр е негово задължението да представи факти, въз основа на които може да се направи предположение, че е налице дискриминация. Уведомлението е получено на 12.02.2019г.

С писмо вх.№ 12-11-432/11.02.2019г. С. С. е поискала от председателя на КЗД да бъде отведена от разглеждането на преписката, тъй като по повод излъченото интервю била разпространена нейна снимка с г-н К. /когото тя не познавала/ във връзка, с което било изразено съмнение в безпристрастността на членовете на КЗД.

С Разпореждане № 210/06.03.2019г. е извършена промяна в състава като С. С. е заменена от В. С.. На свое заседание съставът е избрал за председател О. К. и докладчик В. С.. С уведомление изх.№ 90-10-13/08.05.2019г. докладчикът е уведомил министър К. за подадената жалба и че по нея е образувана преписка № 7/2019г. като е започната процедура по проучване във връзка с което му е предоставен 7-дневен срок от съобщаването за депозиране на становище и обяснение по фактите по преписката.

Становище от ответника по жалбата е постъпило на 20.05.2019г., заведено с вх.№ 90-10-15. В него е мотивирано, че изказването не е насочено срещу членове на Сдружение „Единство“, че не е налице подбуждане към дискриминация и че

Конституцията на Република България защитава правото на свободно изразяване.

По преписката е изготвен доклад-заключение, до страните са изпратени уведомления за насроченото открито заседание на 11.07.2019г. Във връзка с това на 10.07.2019г. в КЗД е постъпило допълнение към жалбата, в което се твърди, че с изказването си министърът стереотипизира ромската общност като колективен извършител на правонарушения, вкл. престъпления; изявлението явно надхвърля обичайното изразяване на лично мнение и е направено в специфичен публичен контекст.

На проведеното открито заседание на 11.07.2019г. сдружението е представявано от председателя и Р. С. и Р. Гергичанова /пълномощници/, от които е заявено, че не желаят да постигнат споразумение. За събиране на допълнителни доказателства разглеждането на преписката е отложено за 03.10.2019г. Поради служебна ангажираност на състава заседанието е отложено за 18.10.2019г., за което страните по преписката са надлежно уведомени. На проведеното на посочената дата открито заседание, е приет като доказателство свален върху диск запис от репортаж, излъчен по ТВ „Канал 3“, изгледан в заседанието от членовете на състава и страните по преписката. Като приел преписката за изяснена от фактическа и правна страна съставът е обявил преписката за решаване. Последвало е постановяването на оспореното решение, с което на основание чл.65, т.5 ЗЗДискр е установено по отношение на К. К., заместник министър-председател по обществения ред и сигурността и министър на отбраната на Република България, че с направените си изказвания в ефира на [фирма] на 08.01.2019г. и 15.01.2019г. не е извършил нарушение на ЗЗДискр по см. на § 1, т.1 и т.5 от него и е оставил без уважение жалба с вх.№ 14-30-3/09.01.2019г., подадена от Сдружение „Единство“ като неоснователна.

Решението, съгласно отразяването в съобщение изх.№ 14-30-11/14.01.2020г. е получено лично от Р. Гергичанова на 14.02.2020г., а жалбата на сдружението срещу него е подадена по пощата на 28.01.2020г. /пощенско клеймо върху плика на л.12 по делото/.

Предвид така установеното от фактическа страна, съдът обосновава следните правни изводи:

Жалбата е допустима – подадена е срещу подлежащ на оспорване пред съд индивидуален административен акт, по арг. от разпоредбата на чл.68, ал.1 ЗЗДискр, от лице, което е негов адресат и чиято правна сфера той засяга неблагоприятно предвид неуважаването на подадената жалба пред комисията, в преклузивния 14-дневен срок за оспорване.

Разгледана по същество, жалбата е неоснователна.

Като извърши дължимата на основание чл.168, ал.1 АПК проверка за законосъобразност на оспорения акт освен на основанията, сочени от оспорващия и на всички основания по чл.146 АПК, съдът приема, че оспореното решение е издадено от компетентен административен орган в пределите на предоставената му власт, в предписаната от закона форма, при отсъствие на допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, правилно приложение на материалния закон и в съответствие с целта му.

Съгласно чл.48, ал.1 и 2 ЗЗДискр Комисията разглежда и решава заведените пред нея преписки в заседателни състави, които се определят от председателя на комисията като той определя постоянни състави, които се специализират в материята по дискриминация на етническа и расова основа; на основата на пол; на основата на други признаци по чл.4, ал.1. В настоящия случай комисията е сезирана с жалба за

неравностойно третиране под формата на тормоз по признак „етническа принадлежност“ и е разпределена на първи постоянен заседателен състав, състоящ се от членовете на комисията О. К., С. Й. и С. С.. Предвид направения отвод от последната тя е заменена с В. С.. В този поименен състав е разгледана преписката на проведеното първо и второ заседание, на което тя е обявена за решаване, това са и лицата, подписали оспореното решение. Предвид това съдът приема, че не са налице основания за обявяване нищожността на оспорения акт.

Решението е постановено в изискуемата писмена форма като съдържа задължителните реквизити, регламентирани в ал.2 на чл.59 АПК. Резултатът от производството пред КЗД е писмено обективиран в нарочен акт, в който са посочени наименованието на органа, който го е издал, фактическите и правните основания за издаването му, разпоредителна част, както и пред кой орган и в какъв срок решението може да се обжалва. Посочени са фактическите и правните основания за приемането му, което е предпоставка за упражняване на контрол за законосъобразност от съда.

Не се установяват допуснати нарушения на административнопроизводствените правила, които да бъдат квалифицирани като съществени и да мотивират отмяната на акта само на това основание. Производството пред КЗД е регламентирано освен в приложимия специален закон и в Правила за производството пред Комисията за защита от дискриминация /ЛПКЗД/, приети с Решение от 11.10.2005г. на КЗД.

Съгласно чл.50, т.1 ЗЗДискр производството пред КЗД започва по жалба на засегнати лица, от което право се е възползвало Сдружение „Единство“. Спазени са разпоредбите на чл.51, чл.52 и чл.54 ЗЗДискр, доколкото не са налице пречки за образуване на производство и не са изтекли три години от извършването на нарушението. С разпореждане по жалбата е образувана преписка, разпределена на специализирания състав, разглеждащ оплакванията за дискриминация на етническа основа. Съставът е определил измежду членовете си председател и докладчик като последният въз основа на извършеното проучване е идентифицирал страните по оплакването, уведомил ги е за разпределената от закона доказателствена тежест, изготвил е доклад. За насроченото открито заседание по преписката страните са своевременно уведомени, на същите е предоставена възможност да изразят становище по доклада и доказателствата, както и да ангажират допълнителни такива. Проучването е проведено в съответствие с направеното оплакване, събрани са относимите към случая доказателства, същите са анализирани в мотивите на административния акт, съответно същият е издаден при изяснена фактическа обстановка. За проведените заседания по преписката са съставени протоколи, а решението на комисията е обективирано в изискуемата писмена форма, както се посочи по-горе.

Правилно е приложен материалният закон.

Предмет на изследване е излъченото в ефира на [фирма] /в обедната емисия новини и предаването „Тази сутрин“/ изказване на К. К. във връзка с побоя над военнслужещ в [населено място] „Циганите са станали изключително нагли. Парадоксално е, че циганите в България станаха изключително нагли вече. Преди няколко години набиха полицаи, преди два дни бият военен. Това не може да продължи повече и търпимостта на българското общество се изчерпва“.

Това изказване съставът на КЗД е приел, че не формира отрицателно отношение към ромите повече от допустимото в такъв случай, с оглед възприемането на подобна информация от зрителя, тъй като става въпрос за тежки престъпления – побои над

униформени лица, като във втория случай с опасност за живота на потърпевшия. Според състава упоменаването на етническата принадлежност на извършителите в изказването на К. не представлява и подбуждане към дискриминация, тъй като в случая става въпрос единствено за неговото неодобрение към извършените тежки престъпления.

Законът за защита от дискриминация цели установяване и санкциониране на всяко поставяне в неравностойно положение според признаците, изброени в разпоредбата на чл.4, ал.1 ЗЗДискр. Съгласно последната забранена е всяка пряка или непряка дискриминация, основана на пол, раса, народност, етническа принадлежност, човешки геном, гражданство, произход, религия или вяра, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично или обществено положение, увреждане, възраст, сексуална ориентация, семейно положение, имуществено състояние или на всякакви други признаци, установени в закон или в международен договор, по който Република България е страна.

Според разпоредбата на § 1, т.1 ЗЗДискр по смисъла на този закон "Тормоз" е всяко нежелано поведение на основата на признаците по чл.4, ал.1, изразено физически, словесно или по друг начин, което има за цел или резултат накърняване достойнството на лицето и създаване на враждебна, принизяваща, унижителна, обидна или застрашителна среда. Разпоредбата на чл.5 ЗЗДискр изрично предвижда, че тормозът на основа на признаците по чл.4, ал.1 се смята за дискриминация. Защитените признаци са легално дефинирани лични/обществени качества, присъщи на дадено лице/субект, което наличие е изключено ex lege да бъде предпоставка за различно третиране на това лице с оглед реализиране на негови права или изпълнение на задължения, в сравнение с друго лице, у което тези качества отсъстват. В хипотезата на тормоз не е необходим случай за сравнение, тъй като самият тормоз по естеството си е правонарушение, обективизирано в различни форми и имащо за последица негативно въздействие върху личността. Тормозът може да се прояви под различни форми, но във всички случаи тяхната проява следва да засяга някой от защитените признаци. В конкретния случай като защитен признак се визира „етническа принадлежност“.

За да е налице осъществен състав на „тормоз“ по посочената разпоредба е необходимо кумулативното наличие на две отделни материалноправни предпоставки – да са накърнени честта и достойнството на лицето и на следващо място да е създадена враждебна, принизяваща, унижителна, обидна или застрашителна среда.

Жалбоподателят претендира, че с изказването си ответникът К. е предизвикал смущение и притеснение сред неговите членове, но не ангажира доказателства за това, че то е създадо унижителна или застрашителна среда за тях. Сами по себе си думите на ответника не могат да обосноват възникването на враждебна и принизяваща среда за членовете на сдружението или за самото него, като публичният характер на изявлението би могъл да съставлява част от цялостната преценка за наличието или отсъствието на враждебна, принизяваща, обидна, унижителна и застрашителна среда, но не е от естество автоматично и безусловно да мотивира извод за създадена такава. Отделно от това разпоредбата на § 1, т.1 ДР ЗЗДискр визира поведение, а в случая се касае за еднократно действие, тъй като само системно проявявано негативно отношение спрямо дадено лице, основано на някой от признаците по чл.4 ЗЗДискр, би могло да доведе до създаването на визираната от правната норма неблагоприятна среда. За да е създадена враждебна, принизяваща,

застрашителна и пр. среда следва да е констатирана системност в поведението на лицето, станала причина за негативно отношение на потърпевшия – чувство на тревожност, несигурност и пр. В случая не става ясно как точно изявлението на министър К., отразено по медиите, е довело до създаването на такава среда. Едно поведение може да е накърняващо честта и достойнството, да е нежелано, но това не означава, че е създавало враждебна среда, а този елемент от фактическия състав следва да налице кумулативно и подлежи на самостоятелно доказване. Липсва и елемента цел - видно от доказателствата по делото министър К. не е целял настъпването на негативни последици спрямо конкретно лице или лица от ромски произход, а според § 1, т.1 ЗЗДискр нежеланото поведение на лицето, основано на някой от признаците по чл.4, ал.1 ЗЗДискр следва да има за цел накърняване достойнството на лицето и създаване на враждебна, принизяваща, унижителна, обидна или застрашителна среда. В този смисъл изводът на административния орган, че фактическият състав на нарушението по чл.5 вр. § 1, т.1 ДР ЗЗДискр не е осъществен, е съответен на фактите по делото.

Правилни са и изводите му, че изказването на К. К. не може да бъде определено като нарушение по чл.5 вр. § 1, т.5 ДР ЗЗДискр – „подбуждане към дискриминация“ по признак „етническа принадлежност“. Според посочената разпоредба /§ 1, т.5 ДР ЗЗДискр/ "Подбуждане към дискриминация" е пряко и умишлено насърчаване, даване на указание, оказване на натиск или склоняване към извършване на дискриминация. Подбуждането към дискриминация е предварителен застрашаващ стадий на умишлена дискриминационна дейност, която европейските правни източници и националното ни законодателство приравняват на същинска дискриминация. Това поведение според директивите на ЕС се изразява в даване на указания или насърчаване към пряка или непряка дискриминация срещу лица на основата на защитен признак. Цитираното по-горе изказване по повод нападението и побоя над военнослужещ в [населено място] не сочи на насърчаване и подтикване към дискриминационно поведение, не може да бъде възприето и като оказване на натиск, липсват всякакви доказателства за наличието на умишъл. Споделят се изводите, че в случая се касае по-скоро за изявление в лично качество, заемане на лична позиция по конкретен въпрос, като начинът на изразяване на всяко лице е негов личен избор, обусловен от редица субективни и обективни фактори и ако не осъществява състав на нарушение и/или престъпление, начинът на изразяване на едно лице не може да бъде обект на преследване.

По изложените съображения съдът намери жалбата за неоснователна и като такава тя следва да бъде отхвърлена.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2 АПК, Административен съд София-град, Второ отделение, 40-ти състав,

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Сдружение „Единство“ срещу Решение № 17/10.01.2020г. на Комисията за защита от дискриминация, Първи специализиран заседателен състав.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба в 14 - дневен срок от съобщаването му чрез Административен съд София - град пред Върховния административен съд.

Решението да се съобщи на страните чрез изпращане на препис от него по реда на чл.137 АПК.

Съдия: